

TÁJÉKOZTATÁS

DEVECSER VÁROS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁRÓL

Devecser Város Önkormányzata a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének e) pontja alapján a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A fentiek alapján az alábbi tájékoztatást adom Devecser város környezeti állapotáról.

Levegő állapota

A környezetszennyezés korunk egyik legnagyobb problémája, melynek megoldása igencsak sürgető. Egészségünkre nézve az egyik legtöbb kárt okozó tényező a légszennyezés. Levegőszennyező minden olyan anyag, amely olyan mértékben jut a levegőbe, hogy az ember egészségét és környezetét károsítja, vagy anyagi kárt okoz. Devecser területén a levegő fő szennyező forrása – amely leginkább a fűtési időszakban jelentkezik – a fosszilis tüzelésből adódik. Devecser város területén a környezeti levegő szálló por (PM10) terheltségi szintjének mérésére 2019. február 23. és március 8. közötti, valamint 2019. augusztus 10. és augusztus 23. közötti időszakban került sor. A mintavevő berendezés a Szent Antal templom és a Gárdonyi Géza Általános Iskola épülete között került telepítésre. A PM10 koncentráció értéke egy alkalommal, 2019. február 26-án meghaladta az egészségügyi határértéket.

A megfelelő módon és gyakorisággal karbantartott tüzelőberendezések, füstgáz elvezető rendszerek és a megfelelő tüzelőanyag használata biztosíthatják a téli fűtési szezonban a légszennyező anyagok alacsonyabb szintű kibocsátását. Sajnálatos módon az utóbbi időben egyre többször tapasztalható a tüzelőberendezésekben a nem megfelelő tüzelőanyag használata (kommunális és egyéb, főleg műanyag és gumi hulladék). A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Lr.) értelmében levegőtisztaság-védelmi ügyekben elsőfokú hatósági jogkört 2013. január 1-től a Veszprém Megyei Kormányhivatal Devecseri Járási Hivatala gyakorolja a következő esetekben:

- a) a legfeljebb 500 kWth névleges bemenő hőteljesítményű, háztartási és közintézmény tüzelőberendezés forrásával,
- b) a legfeljebb 140 kWth névleges bemenő hőteljesítményű, nem az a) pont szerinti kizárólag füstgázt kibocsátó tüzelőberendezés forrásával,
- c) az egy háztartásban élő személy(ek) mindennapi szükségleteinek kielégítésére, otthona fenntartására szolgáló tevékenység és az ahhoz használt berendezés forrásával,
- d) a nem gazdálkodó szervezet által végzett tevékenység okozta bűzterheléssel, és
- e) a nem gazdálkodó szervezet által működtetett diffúz légszennyező forrással kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi hatósági ügyekben.

Az Lr. 27. §-a alapján a hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási

berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék - az elemi kár kivételével - bármilyen okból kigyullad. Az összegyűlt avart és kerti hulladékot elsősorban komposztálással szükséges hasznosítani, amely a későbbiekben kiváló szerves anyag utánpótlást jelent a kertekben, és a környezetet sem terheli. 2021. január 1. napjától megszűnik a települési önkormányzatok képviselő-testületeinek törvényi felhatalmazása az avar és kerti hulladék égetésének önkormányzati rendeletben történő szabályzására.

Az Lr. 27. § (3) bekezdése szerint lábon álló növényzet, tarló és növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék nyílt téri égetése tilos. Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet alapján külterületen az ingatlan tulajdonosa, használója a tűzvédelmi hatóság részére történő írásos bejelentést követően legfeljebb 10 ha egybefüggő területen irányított égetést végezhet. Az irányított égetés végzésének időpontját, terjedelmét, földrajzi koordinátákkal vagy helyrajzi számmal megadott helyét annak megkezdése előtt 5 nappal az illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervéhez (Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság) írásban kell bejelenteni.

Vizek védelme

A felszín alatti víz állapotának érzékenysége, minőségének védelme szempontjából osztályozni kell a területeket a víz után pótlódása, földtani közeg vízelvezető-képessége és a megkülönböztetett védelem alatt álló területek figyelembevétele alapján. Egy adott terület a felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából lehet fokozottan érzékeny, érzékeny és kevésbé érzékeny terület. Devecser a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján fokozottan érzékeny terület. A felszín alatti vizeket veszélyeztető források az illegális hulladéklerakás, a lakossági meglévő és nem vízzáró szennyvízgyűjtő aknák, illegális szikkasztások, az állattartó telepek és háztáji állattartás csurgalékvizeti, a hígtrágya nem megfelelő kezelése, a trágya nem megfelelő tárolása. A felszíni szennyezésre érzékeny területeken a talajra/talajba jutó szennyezések gyorsan elérhetik a talaj- és mélységi vizeket, ezért ezeken a területeken minden terhelés, szennyezés veszélyeztető, így a szennyező források felszámolása, a szennyezések megelőzése szükséges.

A Kolontár és Devecser között a vasúti töltés mellett található Szent Mária kút forrásvizéből a Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Laboratóriumi Decentruma mintát vett és megvizsgálta a vízminőségét. A vizsgálati eredmények alapján a Mária-forrás vize kifogásolható volt, a forrásvíz ivóvízként történő felhasználásra alkalmatlan. A méréseket országos szinten megszüntették, amelynek indokolása az volt, hogy a forrásvizek minősége nem állandó. Befolyásolja a források minőségét az esőzés, a környezetében zajló mezőgazdasági munkák.

A város vezetékes ivóvízzel való ellátottsága 100%-os. Devecser város ivóvíz ellátását a Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt. szolgáltatja. A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátásának minőségi kontrollját, hatósági ivóvízvizsgálatokat a Bakonykarszt Zrt. Központi Laboratóriuma rendszeresen végzi. Az elmúlt évben a vezetékes ivóvíz minőségével összefüggésbe hozható megbetegedés, egészségkárosodás nem fordult elő.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 83. § (5) bekezdése alapján a közműpótló berendezéssel (egyedi szennyvíztárolóval) rendelkező ingatlanok tulajdonosainak 2013. július 1. napjáig kötelezően rá kellett kötniük a rendelkezésükre álló közcsontrára. A bekötési arány növekvő tendenciát mutat. A közműpótló berendezéssel rendelkező ingatlanok esetében talajterhelési díjat kell fizetni, melynek mértéke 3.600,- Ft/m³.

A közműpótló berendezéssel rendelkező ingatlan tulajdonosa, vagyonkezelője vagy egyéb jogcímen használója köteles az ingatlanán keletkező, közüzemi csatornahálózatba nem vezetett háztartási szennyvizet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendeletben meghatározott módon gyűjteni, továbbá az annak begyűjtésére feljogosított közszolgáltatónak átadni. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó kötelező közszolgáltatást és igénybevételét Devecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó helyi közszolgáltatásról szóló 2/2015. (I.29.) önkormányzati rendelete szabályozza. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését, szállítását és ártalmatlanító helyre történő elhelyezését végző kötelezett közszolgáltató Devecser város közigazgatási területén a Talajerőgazdálkodási Kft. (8500 Pápa, László Miklós u. 1.) végzi 2015. január 1. napjától 2025. január 1. napjáig. A szennyvíz-hálózat és a szennyvíztisztító telep üzemeltetését és karbantartását a Bakonykarszt Zrt. végzi.

Hosszú ideig nem jelentett gondot a településen a csapadékvíz elvezetése, de a nagy mennyiségű leesett csapadék következtében a település bizonyos részein problémát jelentett a belvíz és a Torna-patak melletti területeken a vízfolyás csapadék következtében jelentősen megnőtt vízhozama. A vörösiszap mentesítési munkái miatt a gát korábbi magassága csökkent. Ezt folyamatosan jeleztük a hatóságoknak és a katasztrófavédelemnek. Ennek köszönhetően a gát magasítása megtörtént. A település nagy erőfeszítéseket tett a fejlesztés és a problémás területeken történő megoldás érdekében. A 2014. évben befejeződött Devecser város nyílt árkos csapadékvíz elvezető rendszerének létesítése, zárt csapadékvíz elvezető hálózatának kiépítése, valamint a földmedrű, nyílt csapadékvíz elvezető árok rekonstrukciója, burkolása és kiépítése. A Torna-patak 2015. szeptemberi áradása okán az új műftüves focipálya és a megújult nagypálya mellett körgát épült, a sportlétesítmények megóvása érdekében. A Makovecz-lakópark mellett kialakításra került az övárook, amely a lakópark árkaiból vezeti el a csapadékvizet. Pályázatot nyújtottunk be a város esővíz elvezetésének megoldatlan területeire, azonban sajnos támogatást nem nyertünk el. Pályázati források hiányában is meg kell oldani főként a Hársfa utca és a Nagy László utca esővíz elvezetését.

Hulladékgazdálkodás

Devecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételének rendjéről és közterületek tisztán tartásáról szóló 14/2018. (VIII.6.) önkormányzati rendelete szabályozza a közszolgáltatás igénybevételét, annak ellátását. Devecser Város Önkormányzata tagja a 158 települést magába foglaló Észak-Balatonai Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Önkormányzati Társulásnak. Devecser város közigazgatási területén a Társulás által megkötött közszolgáltatási szerződés alapján a települési szilárd hulladék intézményesített gyűjtését és elszállítását, mint közszolgáltatási feladatokat az AVAR Ajka Kft. (a továbbiakban: közszolgáltató) látja el. Az összegyűjtött kommunális hulladékot közszolgáltató az ajkai szeméttelépére szállítja, mely átrakóállomásként funkcionál, erről a telepről a Királyszentistvánon kialakított Regionális Hulladékkezelő Központba kerül a hulladék. 2016. évben megszűnt a Devecseri Városüzemeltetési Nonprofit Kft. szállítási lehetősége a város lakossági hulladékszállításra.

Tájékoztatom a lakosságot, hogy a birtokosa számára tovább nem használható, használhatatlanná vált nagy darabos hulladék (lom), továbbá a naponta keletkező háztartási hulladék mennyiségét meghaladó falomb és kerti hulladék szervezett összegyűjtéséről és elszállításáról (lomtalanítás) évente egy alkalommal (tavasszal vagy ősszel) – külön díj felszámítása nélkül – a közszolgáltatás keretében, a közszolgáltató gondoskodik. A tulajdonos lomtalanítás keretébe tartozó hulladékot a közszolgáltató által megjelölt időpontban

helyezheti ki elszállítás céljára, arra a helyre, amelyet a közszolgáltató hirdetményében megjelöl. A lomtalanítás keretében a hulladékot úgy kell elhelyezni, hogy az a jármű- és gyalogos forgalmat ne zavarja, a zöldterületeket, parkosított területeket és növényzetet ne károsítsa, továbbá ne járjon baleset, vagy károsodás veszélyének előidézésével. Fontos, hogy ezen szolgáltatás csak azok részére biztosított, akiknek a lomtalanítás megrendelésének a napján nincs lejárt határidejű tartozása a szolgáltató felé.

Bevezetésre került településünkön is az egyedi szelektív kukák kihelyezése, amelyben papírt, műanyagot és fém palackokat el lehet helyezni. Az AVAR Ajka Kft. településünkön kihelyezett ügyfélfogadást is tartott, hogy a szelektív kukákat igényelni tudják a lakosok.

A hulladék lerakása a város egész területén tilos, a félreeső, elhagyatott területek esetenként mégis személtlerakóként funkcionálnak. A szeméttelés, és az illegális hulladéklerakás továbbra is jellemző. Az engedély nélkül elhelyezett hulladék arra alkalmas helyre történő elszállítása (AVAR Ajka Kft. Ajkai szeméttelpe) az ingatlan tulajdonosának kötelezettsége. A közterületek tisztán tartását az önkormányzat rendeletében meghatározott területeken a Devecseri Városüzemeltetési Nonprofit Kft. végzi.

Devecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevételének rendjéről és közterületek tisztán tartásáról szóló 14/2018. (VIII.6.) önkormányzati rendeletének 14. §-a alapján az ingatlanhasználónak a közterület tisztántartásával, a zöldterület, park ápolásával kapcsolatos feladata az ingatlan előtti (úszótelek esetén az épület körüli) járdának, járda hiányában egy méter széles területsávnak, a járda melletti zöltsáv úttestig terjedő teljes területének, legfeljebb az épület 10 méteres körzetén belüli területének a gondozása, tisztántartása, szemét- és gyommentesítése, burkolt területeken a hó eltakarítása és síkosság mentesítése, (ha az ingatlan két közúttal is érintkezése van, a fenti feladatok mindkét irányra vonatkoznak), az ingatlan melletti nyílt ároknak és műtárgyainak tisztántartása, gyommentesítése, és a két szomszédos terület, épület közötti kiépített úttal, járdával ellátott vagy anélküli közforgalmi területsáv vagy átjáró esetében a tisztántartási kötelezettség az ingatlanhasználók között fele-fele arányban oszlik meg.

Az ingatlanhasználó a közterület tisztítása során összegyűjtött települési szilárd hulladékot köteles a rendeletben meghatározott gyűjtődényzetbe vagy más gyűjtőeszközbe elhelyezni és elszállításáról gondoskodni.

A természeti környezet állapota és védelme, biológiai és táji sokféleség megőrzése

Devecser mellett fekszik a Balaton-felvidéki Nemzeti park részét képező, természetvédelmi területként nyilvántartott Széki-erdő, amely Natura 2000 területnek minősül. A terület jelentős része erdő, lúp, mocsár. Elsősorban a ritka növényekben gazdag lúpértékeinek mikroklímája miatt lett védett. Az erdő ötven-száz éves gyertyános és csertölgyes nyiladékain keresztül lehet eljutni a lúperekhez. Megtalálható ezeken a tisztásokon a teljes vizes botanikai fajkészlet. Az erdő biztosítja többek között a zergebogar, havasalji aggófű, szibériai nőszirm, gypjúsás, illatos hagyma, mocsári kígyófű, gömböstermésű madártej, szakállas orbáncfű számára szükséges környezetet. Az erdő tölgyesei között rengeteg tavasszal a gyöngyvirág. Zoológiai szempontból kevésbé ismert a terület, de a védett mocsári tarkalepke, a zanótboglárka, a havasi tűzlepke és a gerincesek közül a törékeny gyík jelenléte jelentős. Sajnos manapság a lúperek a leggyorsabb ütemben eltűnő élőhelyek, kaszálni szükséges őket fennmaradásukhoz, lehetőleg hagyományos módon. Az erdő története összekapcsolódott az Esterházyakkal, így maradhatott fenn viszonylagos épségben, mint grófi erdő.

A Balaton-felvidéki Nemzeti park része még a Somló tájvédelmi körzet, ami egyben Magyarország legkisebb borvidéke. A magányos vulkáni tanúhegy a Marcali-medencéből

emelkedik ki. A védettség célja a hegy tájképi, gazdálkodási és építészeti értékeinek együttes megóvása. A fokozottan védett hegytető, a várrom és bazaltsziklák gyönyörű, impozáns látványt nyújtanak.

Devecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének helyi jelentőségű védett természeti terület védettségének fenntartásáról szóló 36/2007. (XII.01.) rendelete alapján helyi jelentőségű természetvédelmi terület az Esterházy kastélyhoz tartozó kastélypark (Szabadság park). A védettség indoka és célja a kastélyt övező angol stílusú park értékes természeti környezetének, növényállományának, őshonos faállományának megóvása, pótlása, fenntartása a jelen és az utókor számára. A várkert különleges fáit Esterházy Ferenc telepítette. A fák jelentős része őshonos, az eredeti telepítésekből megmaradt nagyméretű egyedek különösen értékesek, köztük juharlevelű platánok, kocsányos tölgyek, mezei juharok, fehér nyárfák, tiszafák, mocsárciprusok, kínai császárfák.

A fenti tájékoztató alapján kérem a továbbiakban is a lakosság jogkövető és környezettudatos magatartását.

D e v e c s e r , 2020. december 23.

Tisztelettel:

Ferenczi Gábor
polgármester